25 korte werkvormen voor de Boekenkring

de Bibliotheek op school

Het doel van deze werkvormen is het bevorderen van de leescultuur in de groep. Alle werkvormen zijn geschikt voor groep 3-8, waarbij opgemerkt dat de leerkracht of leesconsulent deze naar eigen inzicht kan aanpassen voor de leeftijd of het leesniveau van de betreffende groep.

1 Een boek voor jou

Leerlingen zoeken voor elkaar (in tweetallen) een boek uit de boekenkast/schoolbibliotheek. Vooraf praten zij 1 minuut met elkaar over de vraag welke boeken ieder graag leest (eventueel met behulp van de werkvorm 'ping-pong': twee kinderen zitten tegenover elkaar. De een vraagt, de ander antwoordt, de ander vraagt, de een antwoordt).

2 Boekenshushi

(beeld je een lopende band met boeken in die voor de leerlingen langs gaat). De leerlingen zitten in een kringachtige opstelling. Iedere leerling heeft een nieuw boek voor zich liggen. Op het signaal van de leerkracht krijgt iedereen 2 minuten om in het boek te lezen. Daarna wordt het boek doorgegeven naar de volgende leerling. Iedereen heeft nu weer een nieuw boek en leest daar opnieuw 2 minuten in. Weer doorgeven, weer lezen. Na 6 minuten heeft iedereen kennisgemaakt met 3 boeken. Is er een boek dat je helemaal wilt gaan lezen? Wie wil, kan het gekozen boek lenen.

3 Top 10 (of Top 5)

Leerlingen maken in groepjes een top 10 van de boeken die zij gelezen hebben. Dit wordt met de hele groep gedeeld en vervolgens wordt één gezamenlijke Top 10 gemaakt. Het geeft niet als niet iedereen alle boeken kent. Leerlingen proberen elkaar te overtuigen van hun eigen voorkeuren.

4 Schrijver op een voetstuk

De leerkracht kiest een schrijver waarvan verschillende leerlingen een boek hebben gelezen. De leerkracht leest zelf ten minste een boek van deze schrijver. Tijdens de Boekenkring vertelt de leerkracht iets over de schrijver. Daarna worden de gelezen boeken van deze schrijver besproken. Om ook de andere leerlingen bij het gesprek te betrekken legt de leerkracht verband (thema's, personages e.d.) met andere schrijvers en boeken.

5 Boekendans

De leerlingen lopen met een boek dat ze hebben gelezen door de ruimte, waarin muziek klinkt. Als de leerkracht de muziek uitzet, blijven ze stilstaan en gaan ze in gesprek met de leerling die dichtst bij staat. Ieder krijgt 1 minuut om zijn/haar boek aan de ander te promoten. Na 2 minuten gaat de muziek weer aan en gaan de leerlingen weer door elkaar lopen tot de muziek stopt. Zo worden in totaal drie ronden 'gedanst'.

6 Boekintroductie door de leerkracht

De leerkracht laat het boek zien, vertelt er iets over en leest een aanstekelijk fragment voor. Wie het wil lezen, kan het meteen lenen. Voorwaarde is dat de leerkracht het boek heeft gelezen.

7 Teken de hoofdpersoon

De leerkracht geeft de leerlingen een stuk tekst uit een boek mee, waarin iets wordt verteld over het uiterlijk van de hoofdpersoon. Huiswerk: teken de hoofdpersoon en vertel (of onderstreep) welke aanknopingspunten uit de tekst je hebt gebruikt. Tijdens de Boekenkring worden de tekeningen en de teksten besproken. Wie wil het boek lezen?

8 Boekgesprek in tweetallen

De leerkracht deelt een aantal boeken uit in de groep. Ieder tweetal krijgt ten minste 2 boeken. De leerlingen lezen in tweetallen de achterflap en gaan samen in gesprek.

9 Voorspellen

Een leerling laat een boek zien dat hij/zij gelezen heeft. De andere leerlingen moeten voorspellen waar het boek over gaat. 'Waar zal het verhaal over gaan? Wat verwacht je? Wie spelen een rol in het boek?' De leerlingen moeten hun antwoorden motiveren. Eerst worden verschillende antwoorden geïnventariseerd, pas daarna vertelt de leerling of de verwachtingen kloppen, door kort te vertellen waarover het boek gaat.

10 Zoek de titels (dia op het digibord)

hoe overleef ik - moord in - de brief - de gebroeders - voor de koning - verdwenen? - mijn eerste zoen - griezelverhaal - de dikke - Leeuwenhart - voorgoed - het allerlaatste - Istanbul - alleen - beer - hallo aarde - dat had je - Obama - hier maan - de weg naar verandering - gedroomd - meester Jaap - mocht mee. Naar keuze aan te passen met titels uit de klas- of schoolbibliotheek.

11 Schrijversnamen (dia op digibord)

Wat is de voornaam van deze schrijvers? Dragt, Vriens, Beckman, Rood, Goudsmit, Slee, Diekman, Dahl, Hoogstraten, Lindgren, Daniels, Hagen, Dijkzeul, Horowitz. Eventueel doorpraten over boektitels van deze schrijvers. Makkelijker maken: geef de voornamen in een andere kolom en vraag de leerlingen de voornaam bij de achternaam te zoeken.

12 Heftig!

Scan een aantal dramatische illustraties uit enkele onbekende boeken. Laat de leerlingen raden wat zich afspeelt. Toon dan het boek waaruit de betreffende afbeelding afkomstig is en vertel kort waarover het gaat. Wie wil het boek lenen?

13 Een plein vol boeken

Ga naar www.leesplein.nl. Laat zien hoe je boeken over een thema kunt vinden. Ga ook naar 'laat je horen' en 'mijn stempel' en laat zien hoe de leerlingen hun mening over een boek kunnen delen en recensies kunnen lezen van andere kinderen. TIP: kijk vooraf of er een boek tussen staat dat onlangs door enkele kinderen is gelezen.

14 'Klinkt als...'

De leerkracht beeldt een bekende boektitel uit met gebaren. Wie raadt als eerste om welke titel het gaat? (Makkelijker maken: een lijstje met titels op het scherm tonen en zeggen dat het een titel is die daar tussen staat.) Waar ging het boek ook al weer over? Kunnen de leerlingen ook een titel uitbeelden?

15 Raden maar

Noem de namen van enkele hoofdpersonen en vraag de leerlingen op te schrijven in welke boeken deze personages voorkomen. Kan iemand nog vertellen wat voor iemand dit personage was? Of wat hij beleefde in het verhaal? Makkelijker maken: een lijstje met titels geven en de leerlingen daaruit te laten kiezen. Moeilijker maken: in plaats van hoofdpersonen de namen van bijfiguren noemen, of de namen van dieren die in het verhaal voorkomen.

16 Hoofdpersoon zoekt boek

Maak een set kaartjes met titels en een set kaartjes met bijbehorende hoofdpersonen van boeken die in de groep zijn gelezen. Geef ieder kind een kaartje en laat ze hun partner zoeken. Wie vindt zijn partner als eerste? Kloppen alle namen en titels? Vraag 1 of 2 koppels om iets te vertellen over het boek of het personage.

17 Liever informatiever

Kopieer de inhoudsopgave van een informatief boek. Lees een stukje voor en vraag de leerlingen wat de titel van dit boek zou kunnen zijn. Wat voor informatie zou je kunnen vinden bij het hoofdstuk met de titel ...? Wie kan iets over dit onderwerp vertellen?

18 Leesgewoonten

Praat met de leerlingen over hun leesgewoonten: Wanneer lezen zij? Lezen zij wel eens in meerdere boeken tegelijk? Lezen ze wel eens om in een bepaalde stemming te komen? Of om te ontsnappen in een fantasiewereld? Lukt dat ook altijd? Wat gebeurt er dan precies? Geven zij elkaar wel eens tips? Alternatief: laat leerlingen elkaar interviewen m.b.v. een vragenlijstje.

19 Boekentips voor de volgende groep

Laat de leerlingen een mooie aanbeveling schrijven van het beste boek dat zij dit jaar gelezen hebben. Verzamel de beschrijvingen in een map. De map wordt ter inzage gelegd en wordt volgend jaar doorgegeven aan de leerlingen die dan in de groep komen.

20 Kort en krachtig

Lees een kort verhaal (eventueel een sprookje) of grappig gedicht voor. Wie wil de bundel lenen?

21 Chambers vragenlijst

Geef iedere leerling een lijst met de vragen van Aidan Chambers (uit zijn boek *Vertel eens....*). Leerlingen interviewen elkaar over een boek dat zij gelezen hebben door telkens (om de beurt) een willekeurige vraag van de lijst te stellen. Het gesprek duurt ongeveer 10 minuten. De leerkracht loopt rond en evalueert na 10 minuten de gesprekken met de groep.

22 Chambers kaartjes

Doe kaartjes met de vragen van Chambers in een doos. Laat de leerlingen allemaal hetzelfde korte verhaal lezen en voer daarna een gesprek over het verhaal door telkens een willekeurig kaartje te pakken.

23 Kaftencarrousel

Scan een aantal kaften van boeken en maak de titels onherkenbaar. Laat de scans zien op het scherm. Wie weet de titels nog? Waar ging het boek ook weer over?

24 Een plaatje zegt meer dan 1000 woorden

Kopieer een aantal afbeeldingen uit boeken die populair zijn in de groep en toon ze op het digibord. Uit welke boeken komen deze afbeeldingen? Wie zie je hier? Wat gebeurt er? Wat heeft dit met het verhaal te maken?

25 Speed date

De helft van de leerlingen zit op hun plaats met een boek dat zij willen aanbevelen. Zij blijven op hun plaats zitten. De andere leerlingen komen twee minuten daten. De leerlingen met een boek vertellen over hun boek en beantwoorden vragen. Na twee minuten geeft de leerkracht een signaal. De leerlingen met een boek blijven zitten. De andere leerlingen schuiven een plaats op naar de volgende date. Doe dit 3 x 2 minuten, d.w.z. 3 dates, 3 boeken. De leerkracht praat plenair na met de groep. Wie heeft er een goede tip gekregen? Wat voor boek is het? Etc.

25 korte werkvormen voor de Boekenkring © Vinci 2015
Vinci is een samenwerkingsverband van Sardes, Oberon en de Brede School Academie Utrecht